

FISA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Istoria Greciei antice			Codul disciplinei	
Anul de studiu	I	Semestrul*	I	Tipul de evaluare finală (E / V / C)	V
Categoría formativă a disciplinei DF-fundamentală, DG-generală, DS-de specialitate, DE-economică/managerială, DU-umanistă					DF
Regimul disciplinei {Ob-obligatorie, Op-opțională, F- facultativă}				Ob	Numărul de credite
Total ore din planul de învățământ				42	Total ore pe semestru
Total ore studiu individual				58	100
Titularul disciplinei	Lect. dr. Alexandrina-Victoria Litu-Girboviceanu Asist.dr. Mihaela Marcu				

Facultatea	Istorie
Departament	Departamentul de Istorie Antica, Arheologie și Istoria Artei
Domeniul fundamental de știință, artă, cultură	Științe umane
Domeniul pentru studii universitare de licență	Istorie
Direcția de studii	Istorie

Numărul total de ore (pe semestru) din planul de învățământ <i>(Ex: 28 la C dacă disciplina are curs de 14 săptămâni x 2_h_curs pe săptămână)</i>				
Total	C**	S	L	P
42	28	14		

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Studentul stăpânește cronologia și specificul geografic al cursului • Studentul înțelege noțiunile și formulele instituționale specifice • Studentul cunoaște și evaluează sursele primare specifice și bibliografia fundamentală • Studentul cunoaște instrumentele de lucru specifice • Studentul cunoaște și înțelege argumentațiile prezentate în bibliografie <p>Studentul face o analiză personală pe baza metodelor de analiză deprinse și alcătuiește un discurs coerent pe o temă dată</p>
Competențe transversale	Capacitatea de a înțelege discursuri complexe, interdisciplinare ; capacitatea de a utiliza conținuturi interdisciplinare și de a construi un discurs argumentat pe baza lor.

Tabla de materii	<p>Cursul include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trunchiul comun: concepte, etape și instituții ale Greciei antice - Două module, dintre care studenții aleg obligatoriu unul: <p>M1: Configurații instituționale și culturale în lumea arhaică M2: Cultură și Polis în Grecia Clasică</p> <p>M1: Configurații instituționale și culturale în lumea arhaică Curs</p> <p>M.1.1. Obiectul cursului. Definiții ale conceptului de polis. Cronologie și geografie. Sursele utilizate și problematici specifice surselor.</p> <p>M.1.2. Structuri de putere la sfârșitul epocii bronzului. Creta și Micene. Micenienii în Mediterana Epocii Bronzului. Colapsul de sistem.</p> <p>M.1.3. Dark Age. Invația doriană (întoarcerea Heraklizilor) vs popoarele mării. Monumentul de la Toumba. Necropole și așezări. Reconfigurarea relațiilor sociale și a structurilor de putere.</p> <p>M.1.4. Homer. Composition in performance vs literacy. Aed-ul, stăpânitor de adevăr. Istoricitatea războiului troian. Societate eroică și societate divină la Homer. Hesiod.</p> <p>M.1.5. Nașterea cetății. Ipoteze moderne despre nașterea cetății : sanctuare și teritoriu, necropole, cultul eroilor, definirea cetățeniei. Inventarea alfabetului și primele inscripții. Reforma hoplitică?</p>
-------------------------	--

Alternative la cetate și atenocentrismul.

M.1.6. Nașterea cetății. Colonizarea în Marea Mediterană și Marea Neagră, arheologie și reprezentare scrisă. Metropole și colonii. Ionia și Miletul arhaic. Corinthul arhaic. Eubeea arhaică.

M.1.7. Nașterea cetății. Crize, reforme și reformatori. Atena arhaică. Solon, reforme și producție literară. Sparta arhaică. Licurg.

M.1.8. Tiranii și tirania-spectacolul autorității personale.

M.1. 9: Producțiile și experimentele cetății: spațiul urban și teritoriul, amenajări sacre, ceramica , arhitectura și sculptura, producții intelectuale, sanctuarele panelenice, Jocurile panelenice.

M.1. 10: Stiluri de viață: aristocrații în cetate. Valori și comportamente. Jocuri, război, vânatoare, banchet. Orientalizare, elenizare, hibridizare, mediteraneizare.

M1.11: Construcția ateniană. Clisthene la Atena. Isonomia. Epimenides, Kylon, Solon-tiranie-tiranoctoni-Clisthene. Problematizare: cetățenie și timocrație, cetățenie și isonomie. *Stasis*.

Experimente politice, instituții, reprezentări și valori civice la Atena. Reformularea spațiului și a timpului. Construcția și reconstrucția trecutului în perioadele clasică și elenistică.

M1.12: Războaiele medice. Mitologia ateniană a războaielor medice vs. surse persane.

Seminar

M1.1 Seminar introductiv. Exerciții de comentariu de surse literare și vizuale. Probleme de interpretare puse de surse- exemplificare *Dezbaterea persă* (Herodot)

M1.2 Griffin warrior. Analiza surselor arheologice. *Archaologia* lui Tucidide. Tucidide ca sursa istorică.

M.1.3 Homer – comentariu de sursa (schimbul de daruri, etica eroică, dueluri, natura puterii în societatea eroică, elemente care prefigurează instituțiile *polis*-ului, aedul). Hesiod (mitul lui Prometeu ; configurarea Pantheon-ului). Imnii homerici (probleme de cronologie).

M.1.4 Surse despre colonizare. Fondarea Cyrenei. Herodot ca sursa istorică.

M1.5 Legislatori, reformatori și tirani. Surse literare și epigrafice despre instituțiile cetății.

M.1.6-7 Cultură materială arhaică

M2: Cultură și Polis în Grecia Clasică

Curs

M2. 1: Obiectul cursului. Definiții ale conceptului de *polis*. Geografie și cronologie. Sursele utilizate.

M2.2: Formele de putere – oligarhii aristocratice (Corint, Sparta, Atena). Criză agrară și legislații. Solon și reformele soloniene.

M2. 3: Tiraniile. Trăsături generale – Corintul și Kypselizii; Atena și Pisistratizii. Imaginea tiranului.

M2. 4: O cultură aristocratică – bunuri; începuturile monedei; modul de viață – oikos, ospitalitate, concursuri, symposion.

M2. 5: Epoca clasică – noi instituții la Atena. Reforma lui Clistene – context; definiția și repartizarea cetățenilor; Areopagul și Heliia; Magistraturile; Isonomie, isegorie, ostracism.

M2. 6: Războaiele medice – greci și perși. Cetățile grecești din Asia Mică și cucerirea Iyidiană; evoluția politică din regiune; dominația persană; liga ioniană; civilizația ioniană (Anaximandru, Anaximene, Xenofan, Heraclit). Originile războaielor medice; Primul război medic – bătălia de la Marathon; Perioada dintre cele două războaie medice; al doilea război medic – Salamina. Consecințele războaielor medice.

M2. 7: Hegemonie și democrație – liga de la Delos; symahie – funcționare și aspecte economice.

Reforme democratice și personalități politice: Aristide și Temistocle; Efialte, Cimon și Pericles.

M2. 8: Pericles și strălucirea ateniană. Afirmarea puterii ateniene și funcționarea imperiului atenian. Relațiile între cetățile grecești.

M2. 9: O cultură democratică: Acropola ateniană; sanctuare și temple - Parthenonul; rituri, sacrificii, ofrande; Cultele panelenice – Sărbătoarea Marilor Panathenee și Marile Dionysii.

M2. 10: Teatrul și nașterea tragediei; teatrul – instituție civică; tragedie și comedie.

M2. 11: Viața socială – societate și economie; cetățeni, străini, sclavi; diferențe între sexe și vârstă: femei/bărbați, tineri/bătrâni; ce reprezintă economia pentru greci? Ideea de muncă în antichitatea greacă; diferite activități economice: țărani, artizani, comercianți.

M2.12: Războiul Peloponesiac – origini; perioada dintre războaiele medice și cel peloponesiac, forțe combatante; Războiul Arhidamic; Pacea lui Nicias; Cleon, Nicias, Alcibiade; Sfârșitul războiului. Tucidide și războiul peloponesiac.

M2. 13: Consecințele războiului peloponesiac; Regimul celor 400; Regimul celor 30 de tirani; Sfârșitul hegemoniilor clasice.

M2. 14: Apogeul spartiat; revanșa tebană. La frontierele elenismului: în marea Neagră și Strâmtori; în Sicilia și Magna Grecia; în Grecia de nord; cazul Macedoniei.

	<p>Seminar</p> <p>M2. 1: <i>Seminar introductiv</i> - Prezentarea bibliografiei și a surselor primare. Comentarii de surse: literare, epigrafice, numismatice, arheologice.</p> <p>M2. 2: <i>Regimul isonomiei după Clisthene la Atena</i> – magistraturi; cetățeni și participare; ostracismul; puterea discursului în Atena clasică; criticile democrației ateniene și consecințele participării la viața politică.</p> <p>M2.3 : <i>Războaiele medice și afirmarea puterii ateniene</i> - revolta ioniană (Herod., I, 141-170 ; III, 144-147 ; V, 1-10 , 23-27, 34-38, 49-55, 97-99 ; VI, 43-47); războaiele medice (Marathon, Salamina) ; « o generație de combatanți » (Eschyle, <i>Persii</i> ; Herodote, VII, 143-144 ; Diodore, XI, 41-43).</p> <p>M2. 4 : <i>Pericles și Atena</i> – discursurile și realitățile ateniene ; « strălucirea ateniană » : arhitectură și putere politică : Parthenon, Friza ionică a Parthenonului, Statuia Atenei ; Marile Panathenee – Sărbătoarea închinată Athenei Pallas și cultul zeiței Atena. <i>Viața socială</i> - activități profesionale : meșteșugarii ; comerțanții - <i>kapeloi</i> și <i>emporoi</i> ; artizanii ; arhitectul și statutul său ; legile și violența ; discursul politic la Tucidide.</p> <p>M2. 5 : <i>Teatrul și nașterea tragediei</i> - arhitectura teatrului ; Teatrul lui Dionysos : Atena; tragedia ; mit și tragedie ; măștile teatrului în Grecia antică discursul feminin în tragedia greacă ; tema războiului în tragedia greacă ; Sărbătoarea Marilor Dionysii și cultul lui Dionysos ; imaginar politic în comediile lui Aristofan (<i>Adunarea femeilor, Cavalerii, Broaștele</i>).</p> <p>M2. 6 : Războiul peloponeziac - Originile războiului ; Conflictul ; Pacea lui Nicias; Sfârșitul războiului ; Consecințele războiului peloponesiac.</p> <p>M2. 7: Impactul războiului peloponesiac asupra societății - Expediția « Celor 10 000 » ; Crizele din 411 și 404 ; Procesul lui Socrate ; Oratorii greci.</p>
<p>BIBLIOGRAFIE</p>	<p>M1 - Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boardman, J., Grecii de peste mări. Colonizarea greacă și comerțul timpuriu, București, 1988. • Cartledge, P., Spartanii, București, 2019. • Cline, E., 1177 BC-The Year Civilization Collapsed. PrincetonUP, 2015 (/conferință filmată youtube). • Cline, E., The Trojan War: A Very Short Introduction, Oxford, 2013. • Connor, W.R., „Tribes, Festivals and processions. Civic Ceremonial and Political Manipulation in Archaic Greece”, JHS, 107, 1987, 40-50. • Latacz, J., Troy and Homer: Towards a Solution of an Old Mystery, Oxford, 2004. • Svenbro, J., Phrasikleia: Antropologia lecturii în Grecia antică, București, 2004. • Polignac, Fr. de, Cults, Territory, and the Origins of the Greek City-State, Chicago, 1995. • Vernant, J-P, Originile gândirii grecești, București, 1995. • Vernant, J-P, Mit și gândire în Grecia antică: studii de psihologie istorică, București, 1995. • Hall, J.M., A History of the Archaic Greek World ca. 1200-479 BCE, Wiley Blackwell, 20142. • Raaflaub, K.A., van Wees, H. ed., A Companion to Archaic Greece, Blackwell Publishing, 2009. • Shapiro, H.A. ed., The Cambridge Companion to Archaic Greece, CUP, 2009. • Detienne, M., Stăpânitorii de adevăr în Grecia arhaică, București, 1996. • Detienne, M. și Vernant, J.P., Viclesugurile inteligenței. Metis la greci, București, 1999. • Donlan, W. (1993): “Duelling with Gifts in the ‘Iliad’: As the Audience Saw It”, Colby Quarterly, 29, 3, 155-172. (https://digitalcommons.colby.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2970&context=cq) • Vidal-Naquet, P., „Valori mitice și religioase ale pământului și sacrificiului în Odiseea” în Vânătorul negru. Forme de gândire și forme de societate în lumea greacă, București, 1985, 47-79. • Whitley, J., „Social Diversity in Dark Age Greece”, The Annual of the British School at Athens, 86, 1991, 341-365. <p>M2 – Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fr. Chamoux, <i>Civilizatia greacă în epoca arhaică și clasică</i>, București, 1985. • M. Finley, <i>Lumea lui Odiseu</i>, București, 1968.

- J. Ellul, *Histoire des Institutions de l'Antiquité*, Paris, 1961.
 - Z. Petre, *Civilizația greacă și originile democrației*, București, 1993.
 - Idem, *Societatea greacă arhaică și clasică*, București, 1994.
 - A.-M. Buttin, *Grecia clasică*, (trad. Rom. Lia Decei), București, 2002.
 - L. Buzoianu, *Civilizația greacă în zona vest-pontică și impactul ei asupra lumii autohtone (sec. VII – IV a. Chr.)*, Constanța, 2001.
 - J. P. Vernant, *Originile gândirii grecești*, București, 1995.
 - J. P. Vernant, *Mit și gândire în Grecia antică: studii de psihologie istorică*, București, 1995.
 - Ed. Will, *Le monde Grec et l'Orient*, Paris, 1972.
 - J. Boardman, N. G. L. Hammond, D. M. Lewis & M. Ostwald, *The Cambridge Ancient History. Persia, Greece and the Western Mediterranean c. 525 to 479 B. C.* vol. IV, 2nd ed, Cambridge University Press, 2008.
 - Charles W. Fornara & Loren J. Samons, *Athens from Cleisthenes to Pericles*, University of California Press, 1991.
 - Cynthia Farrar, *The Origins of democratic thinking. The invention of politics in classical Athens*, Cambridge University Press, 1988.
 - David Miles, *Tragedy in Athens. Performance space and theatrical meaning*, Cambridge University Press, 1997.
 - Edith Foster, *Thucydides, Pericles and Periclean Imperialism*, Cambridge University Press, 2010.
 - Josiah Ober, *Democracy and Knowledge. Innovation and Learning in Classical Athens*, Princeton University Press, 2008.
 - Johann P. Arnason, Kurt A. Raaflaub and Peter Wagner, *The Greek Polis and the Invention of Democracy. A Politico-Cultural Transformation and its Interpretations*, John Wiley&Sons.Inc Editions, Oxford, 2013.
 - Sara Forsdyke, *Exile, Ostracism and Democracy. The Politics Expulsion in Ancient Greece*, Princeton University Press, 2005.
 - Morris & B. Powel, *The Greeks History. Culture and Society*, Edinburgh, 2014.
 - R. Osborne, *Greece in the Making (1200 – 478 B. C.)*, London-New York, 2009.
 - P. J. Rhodes, *A History of the Classical World (478-323 B. C.)*, Oxford, 2006.
 - A/ W. Lawrence, *Greek Architecture*, Yale University Press, 1996.
 - Cl. Mossé, *Les institutions grecques à l'époque classique*, Paris, 2008.
 - Ch. W. Fornara & L. J. Samons II, *Athens from Cleisthenes to Pericles*, University of California Press, 1991.
 - K. Raaflaub, J. Ober & R. Wallace, *Origins of Democracy in Ancient Greece*, University of California Press, 2008.
 - Ed. M. Harris, *Democracy and the Rule of Law in Classical Athens*, Cambridge University Press, 2006.
 - J. Hesk, *Deception and Democracy in Classical Athens*, Cambridge University Press, 2000.
 - L. J. Samons, *What's Wrong with Democracy? From Athenian Practice to American Worship*, University of California Press, 2004. D. Wiles, *Tragedy in Athens: Performance Space and Theatrical Meaning*, Cambridge University Press, 1997.
 - G. Ley, *The Theatricality of Greek Tragedy. Playing space and Chorus*, The University of Chicago Press, 2007.
 - N. Sorkin Rabinowitz, *Greek Tragedy*, London, 2008.
 - M. Taylor, *Thucydides, Pericles, and the Idea of Athens in the Peloponnesian War*, Cambridge University Press, 2010.
 - N. F. Jones, *Politics and Society in Ancient Greece*, London, 2008.
- Dictionare :**
- *Encyclopædia Britannica* ;
 - *Encyclopædia Universalis* ;
 - Pauly, Wissowa & Kroll, *Reäl-Encycloädie der Klassischen Altertumswissenschaft*.
 - Cl. Mosse, *Dictionnaire de la Civilisation grecque*, Paris, 1998.
 - R. Markot, *Historical Atlas of Ancient Greece*, London, 1996.

La stabilirea notei finale se iau în considerare	Ponderea în notare, exprimată în % {Total=100%}
Examen parțial pe baza trunchiului comun	Admis / respins
- testarea periodică prin lucrări de control	40
- testarea continuă pe parcursul semestrului	60

<p>Descrieți modalitatea practică de evaluare finală,</p> <p>Evaluare de parcurs prin sarcini de seminar, lucrări de parcurs, fișe de lucru. Planificarea etapelor evaluării este specifică fiecărui modul și este anunțată la începutul anului universitar.</p>	
<p>Cerințe minime pentru nota 5 (sau cum se acordă nota 5)</p>	<p>Cerințe pentru nota 10 (sau cum se acordă nota 10)</p>
<p>Incadrari geografice si cronologice corecte Stapanirea la nivel elementar a terminologiei specifice Evidentierea problematii specifice, fara detalii, a fiecarui subiect Corectitudine si precizie a exprimarii in limba romana Participare la seminar care sa reflecte parcurgerea minima a fiselor de seminar</p>	<p>Incadrari geografice si cronologice corecte Stapanirea terminologiei specifice Prezentarea subiectelor in profunzime, aratand raportarea constienta, eventual critica, la problematicile, sursele si bibliografia subiectului si intelegerea mizelor teoretice si istorice ale tematicilor Corectitudine si precizie a exprimarii in limba romana Lecturi suplimentare –surse primare sau surse secundare Corelarea cu cele studiate la alte discipline- Preistorie, Orient etc. Prezenta activa si implicata la seminar</p>

Semnătura titularului:

Lect.dr. Alexandra Lițu

Asist. dr. Mihaela Marcu

